

Statsminister Juha Sipiläs festtal vid nationella veterandagens huvudfest

Statsrådets kommunikationsavdelning 27.4.2016 14.00

Tal

(med reservation för ändringar)

Herra tasavallan presidentti, rouva Haukio, kunnioitetut sotiemme veteraanit, hyvä juhlayleisö

Herr republikens president, fru Haukio, ärade krigsveteraner, bästa festpublik

Idag har det förflutit 71 år sedan de sista tyskarna lämnade den Lapska armen. Samtidigt slutade den tyngsta perioden i det självständiga Finlands historia, en tid av krig som pågick i nästan sex år. Vinterkriget, fortsättningskriget och Lapplandskriget innebar omätligt lidande och nationen förlorade mycket, men bevarade det allra viktigaste, sin självständighet och demokrati.

Sedan 1987 firar vi den nationella veterandagen på den dag då Lapplandskriget tog slut. Jag är glad över att huvudfesten för den nationella veterandagen i år ordnas i Uleåborg. I egenskap av hamnstad i norra Finland hade Uleåborg en viktig roll under de svåra krigsåren och senare under återuppbyggnaden.

Överlevnadskampen under krigsåren och decennierna av återuppbyggnad har burit oss ända fram till idag. Ett land som klarade Vinterkriget, bevarade sin självständighet, skaffade bostäder åt över 400 000 personer som hade förlorat sina hem, betalade ett stort krigsskadestånd, återuppbyggde landet och skapade en modern välfärdsstat genom hårt arbete klarar också av de nuvarande problemen. Under krigstiden var ansvarsfullhet, pliktkänsla, fosterländskhet, omsorg om de närmaste och en starkt och orubblig tro på framtiden viktiga värden som inte har förlorat sin betydelse i dagens värld.

Ärade åhörare,

Min morfar var också krigsveteran. Före kriget bodde han i Suojärvi. Av kommunerna i det överlåtna Karelen var Suojärvi störst till arealen. Min morfar hade redan i oktober 1939 kallats in till extra repetitionsövningar. Han hade kommit hem några dagar innan kriget bröt ut och sagt att barnen inte ska klä av sig till natten.

Morfar ville föra historien och minnena vidare till oss barnbarn innan han själv blev för svag. År 1995, när han var åttio år, började han förbereda en gemensam resa till Karelen. Han började motionera. Först var det en kilometer med rollator och senare redan fem kilometer dagligen med sparkstötting. När vi sommaren 1996 startade vår resa mot Suojärvi var han i god form. Vi gjorde med terrängbil samma färd som morfar hade gjort på 21 dagar under vinterkriget, ända fram till den skyttegrop där fienden kastade en handgranat bredvid morfars skidor i striderna vid Tolvajärvi och Ägläjärvi.

Morfar blev rörd på två platser under resan. Första platsen var när han berättade hur männen blev otåliga på grund av reträtten i början av vinterkriget. Han berättade att männen gjorde

uppror mot officerarna och sade att de snart är i Sverige om de inte börjar slåss. Man började verkligen slåss och följden blev en av krigshistoriens största försvarssegrar. Finland gav inte vika för sin stora och mäktiga fiende utan vi visade ihärdigt att vi vill bevara vår frihet.

Den andra gången som morfar blev rörd var när vi såg de grå husen omkring oss. Han konstaterade: "Förstår ni barn vilket bra land Finland är och hur hårt vi har kämpat för vår självständighet". I den stunden förstod jag mycket konkret vad morfar ville att jag skulle göra. Jag hade nyligen sålt mitt företag och drömde om ett lite lättare arbete. Det var inte det han önskade. Han lärde mig på sitt eget vis förstå att den yngre generationens vinterkrig är att bygga vårt fosterland så att det blir en ännu bättre plats att bo och leva på. Vi ska alla vara företagaren i våra egna liv och bygga landet med de färdigheter vi har fått. Vi måste bära ansvar för framtiden och kommande generationer och vi får inte överge våra medmänniskor.

Vi har också tidigare lyft Finland med hårt arbete, omstruktureringar och samarbete. I dagens Finland måste vi kunna förnya vår ekonomi och hela samhället så att Finland också i framtiden är ett livskraftigt och jämlikt land. Nationens ekonomiska och sociala hållbarhet måste tryggas. Nu behövs allas insats och ett nära samarbete.

Bästa festpublik,

Allt färre av oss har egna erfarenheter från krigsåren. De stora åldersklasserna hade en anknytning via sina föräldrar men när de årskullar som har genomlevt kriget inte längre finns bland oss försvinner detta förenande band. För dem som föddes efter kriget utgjorde mor- och farföräldrarna förbindelseledet till krigsåren. På den nationella veterandagen har nationen kunnat rikta sin uppmärksamhet mot de män och kvinnor som bar den tyngsta bördan under krigets svåra år. Veterandagen är en hedersbetygelse och ett tacksamhetsbevis till hela veteranperioden och alla veteranorganisationer.

Arvet från krigsåren berättar på ett djupt känslomässigt sätt om nationens ihärdighet, osjälviskhet och överlevnadsförmåga inför de hot som riktades mot vår självständighet och enhetlighet. Hur Finland klarade sig efter kriget kan även internationellt sett anses vara en liten nordisk nations otroliga överlevnadshistoria. Samma segra generation lyfte genom sitt arbete Finland till de främsta välfärdsstaterna i världen.

Efter kriget började krigsinvaliderna och veteranerna få vård och specialservice. Tjänsterna och förmånerna för våra veteraner utgör en unik och komplex helhet. Den är moraliskt viktig och ekonomiskt betydande. Även i år reserveras 236 miljoner euro i statsbudgegen för dessa specialförmåner. Spåren efter kriget sträcker sig långt.

Nästa år fyller det självständiga Finland hundra år och därför vill statsrådet ännu en gång satsa på tjänster för våra veteraner. Satsningarna fokuseras i synnerhet på tjänster som stöder möjligheterna att bo hemma. Alla krigsinvalider kommer att vara berättigade till öppenvårdstjänster inom socialvården i början av mars när invaliditetsgränsen slopas. Beslut om detta har redan fattats.

Dessutom vill regeringen säkerställa att alla frontveteraner har möjlighet att få de kommunala öppenvårdstjänster de behöver avgiftsfritt i hemmet. Vi vill genomföra detta hedersuppdrag i enlighet med temat för Finlands 100-årsjubileum: Tillsammans. Tillsammans med veteranorganisationerna, så att de kan hjälpa sina medlemmar att söka tjänster. Tillsammans

med kommunerna, så att de aktivt erbjuder frontveteranerna hemservice och säkerställer tillgången till den.

Regeringen bereder för sin del de beslut som behövs före hösten och förbereder sig för att rikta en betydande tilläggsatsning för kommunala öppenvårdstjänster i hemmet från och med början av nästa år. Alla frontveteraner förtjänar vårt fulla stöd.

Ärade krigsveteraner, bästa festpublik

Nästa år fyller det självständiga Finland hundra år och därför vill statsrådet ännu en gång satsa på tjänster för våra veteraner. Satsningarna fokuseras i synnerhet på tjänster som stöder möjligheterna att bo hemma. Alla frontveteraner förtjänar vårt fulla stöd. Veteranernas arbete och insatser är en viktig del av vårt nationella arv. På statsrådets vägnar tackar jag er, ärade veteraner, för ert arbete och era ansträngningar för vårt gemensamma fosterland.

Ärade veteraner, ärade festpublik,

Veteranernas insatser är en del av vår nations andliga arv. De har skapat grunden för det arbete som de yngre generationerna för sin del har fortsatt för fosterlandets bästa. Ni förtjänar hela nationens tack för era gärningar och ert arbete.

Så som det också sägs i en känd sång följer historien oss och förpliktar kommande generationer:

Synnyinlahjaksi saatu on voimaa,
Josta muualla puutetta on.
Joka Suomea köyhäksi soimaa,
Sisu sille on tuntematon.
Vaikka taipuisi, taitu ei kuitenkaan,
Katajaista se on ja se kestää vaan.
Kiven harmajan kautta se tien puhkaisee,
Ajat vaikeatkin hallitsee.

Tämä Taivas, Tämä Maa, sukupolvilta toisille jää.

Jag önskar er en god veterandag!